

Sygn. akt I Ns 1287/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Przemysław Mościcki

Protokolant: protokolant sądowy Helena Kubasek

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2016 r. w Nowym Targu

na rozprawie

sprawy z wniosku E. S.

z udziałem (...) S.A.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia

I. oddalić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawczynie E. S. na rzecz uczestnika (...) S.A kwotę 257 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I Ns 1287/15

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 5 stycznia 2016 r.

Wnioskodawczynie E. S. domagała się ustanowienia na jej nieruchomości stanowiącej działkę ewid. nr (...), położonej w R., objętej księgą wieczystą (...), służebności przesyłu na rzecz (...) S.A. polegającej na prowadzeniu przez nieruchomość fragmentu linii elektroenergetycznej niskiego napięcia biegnącej przewodami naziemnymi oraz znoszeniu istnienia i eksploataowania dwóch słupów i stacji trafo nr (...) i przesyłu nimi energii elektrycznej; dostępie uczestnika do urządzeń przesyłowych w celu przeprowadzenia inspekcji ich stanu, konserwacji i remontów oraz prawie wejścia uczestnika na nieruchomości celem dostępu do urządzeń.

W uzasadnieniu wnioskodawczynie wskazała, że na podstawie umowy darowizny z 26 lutego 2003 r. jest właścicielką działki (...), na której zostały posadowione urządzenia stanowiące fragment linii elektroenergetycznej niskiego napięcia oraz stacja trafo, której właścicielem i użytkownikiem jest uczestnik. Ani wnioskodawczynie, ani jej poprzednicy prawni nie wyrażali zgody na korzystanie z gruntu w takim zakresie. Ponieważ na wezwanie wnioskodawczynie uczestnik odmówił zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu, konieczne jest ustanowienie stosownej służebności za wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawczynie.

(...) S.A. w K. wniósł najpierw o odrzucenie wniosku z uwagi na braki formalne wniosku – brak wskazania wartości przedmiotu sporu. Niezależnie od tego uczestnik wniósł o oddalenie wniosku, podnosząc zarzut zasiedzenia służebności o treści służebności przesyłu. Uczestnik wskazał, iż ulokowane na nieruchomości wnioskodawczynie urządzenia zostały oddane do użytku 27 marca 1979 r. i od tego czasu uczestnik korzysta z nieruchomości wnioskodawczynie w zakresie służebności. Przedmiotowa linia energetyczna służy uczestnikowi do dostarczania energii elektrycznej odbiorcom, w ramach czynności eksploatacyjnych uczestnik dokonuje na linii okresowych przeglądów,

prac konserwatorskich oraz usuwa ewentualne awarie. Uczestnik jest przy tym sukcesorem Zakładu (...) i Skarbu Państwa, który wybudował przedmiotową linię.

W odpowiedzi wnioskodawczyni zarzuciła, że uczestnik nie wykazał, aby przedmiotowe urządzenia weszły w skład jego przedsiębiorstwa; zakwestionowała również możliwość doliczenia przez uczestnika posiadania urządzeń w okresie przed 1 lutego 1989 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. S. na podstawie umowy darowizny z 26 lutego 2003 r. jest właścicielką działki ewid. nr (...) położonej w R., objętej księgą wieczystą (...). Uprzednio właścicielem tej działki była matka wnioskodawczyni J. S., a jeszcze wcześniej brat dziadka wnioskodawczyni F. S., zmarły w 1974 r.; w każdym razie działka ta co najmniej od lat siedemdziesiątych stanowiła własność rodziny wnioskodawczyni.

dowód: umowa darowizny – k. 13-15; odpis KW – k. 17-20; oświadczenie wnioskodawczyni – k. 99/2.

Na działce wnioskodawczyni znajdują się dwa słupy energetyczne oraz stacja trafo, przez które przebiega linia niskiego napięcia w pobliżu północno-wschodniej granicy działki.

dowód: mapa – k. 23, zdjęcie – k. 24, przyznanie wnioskodawczyni – k. 99.

Przedmiotowe urządzenia zostały wybudowane końcem lat siedemdziesiątych XX wieku i oddane do użytku 27 marca 1979 r. Od tamtego czasu są eksploatowane przez zakład energetyczny, który okresowo dokonuje ich konserwacji. W szczególności zgodnie z zasadami obowiązującymi w zakładzie energetycznym najrzadziej co pięć lat dokonuje się oględzin urządzeń oraz dokonuje się ich bieżącej konserwacji, a także bieżącego usuwania awarii. Pracownicy zakładu energetycznego nie napotykali na jakiegokolwiek problemy z dostępem do tych urządzeń.

dowód: dokumentacja wykonawcza wraz z protokołem odbioru – k. 51-56, karta eksploatacji transformatorowej – k. 93-96; zezn. świadków A. G. – k. 99-100, J.C. – k. 100.

(...) S.A. eksploatuje przedmiotową linię jako następcą prawny Zakładu (...). Zakład ten, formalnie stanowiąc jednostkę Skarbu Państwa, wybudował przedmiotową linię oraz ją eksploatował. W dniu 16 stycznia 1989 r. Minister Przemysłu wydał zarządzenie nr 77/ (...) /89, tworzące przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...). Następnie zarządzeniem nr 190/O./98 Ministra Przemysłu i Handlu z 20 lipca 1993 r. przekształcono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod firmą Zakład (...) S.A.". W 2004 r. doszło do połączenia tej spółki z innymi spółkami i do zmiany firmy na (...) S.A. W dniu 1 września 2011 r. doszło do połączenia spółka (...) S.A. ze spółką (...) S.A. we W., z którego połączenia powstała spółka działająca pod firmą (...) S.A. Oddział w K.". Przedsiębiorstwa te przejmowały kolejno linię energetyczną eksploatowaną na nieruchomości wnioskodawczyni.

dowód: zarządzenie MP z 16.01.1989 – k. 58-59, zarządzenie (...) z 20.07.1993 wraz z załącznikiem – k. 60-62, odpisy KRS – k. 63-85; zezn. świadków A. G. – k. 99-100, J.C. – k. 100.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Przedłożone dokumenty nie budziły wątpliwości, nie były kwestionowane co do autentyczności, jak również co do zawartości merytorycznej.

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne, korespondowały one z przedłożonymi dokumentami, które wskazywały na okres wybudowania sieci na działce wnioskodawczyni oraz na eksploatację tej linii.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że brak było podstaw do uwzględnienia wniosku uczestnika o odrzucenie wniosku z uwagi na jego braki formalne. Braki formalne wniosku nie uzasadniają odrzucenia wniosku, a co najwyżej jego zwrot w

oparciu o art. 130 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Zwrot taki byłby możliwy jednak tylko wówczas, gdyby wniosek zawierał tego rodzaju braki, które uniemożliwiają nadanie sprawie biegu. Nieoznaczenie wartości przedmiotu sporu w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu nie uniemożliwia nadania sprawie biegu, albowiem nie wpływa ani na wysokość opłaty od wniosku, ani na właściwość sądu, ani na stawki wynagrodzenia pełnomocników. Tym samym brak było podstaw do wydania zarządzenia o zwrocie wniosku, a tym bardziej do odrzucenia wniosku z przyczyn formalnych.

Wniosek natomiast podlega oddaleniu, albowiem uczestnik wykazał przesłanki warunkujące nabycie służebności przesyłu w drodze zasiedzenia – na podstawie art. 292 k.c.

Przedmiotowa linia została wybudowana i oddana do eksploatacji w marcu 1979 r. przez Zakład (...), który stanowił jednostkę Skarbu Państwa. Następnie urządzenia przesyłowe stały się składnikiem przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), a po dalszych przekształceniach tego przedsiębiorstwa – weszły w skład majątku uczestnika. Należy zauważyć, że nie budzi wątpliwości, iż uczestnik jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Okoliczność następstwa prawnego nie budzi wątpliwości w świetle przedstawionych przez uczestnika dokumentów oraz zeznań świadków, a była już przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, który m.in. w postanowieniu z dnia 20 marca 2012 r., sygn. akt III Ca 31/12 potwierdził opisywane następstwo prawne.

Przedsiębiorca posiada nieruchomości w zakresie służebności przesyłu od chwili wejścia na grunt w celu wybudowania urządzenia służącego do przesyłania energii elektrycznej (postanowienie SN z 24 maja 2013 r., V CSK 287/12, OSNC 2014/2/20).

Posiadaczem służebności jest ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 k.c.). Zatem posiadaczem służebności jest ten, kto ma zamiar (animus) korzystania z cudzej nieruchomości dla siebie (animus rem sibi utendi) i fizycznie korzysta z tej nieruchomości w ograniczonym zakresie, tj. takim, jaki odpowiada treści służebności. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi zatem o faktyczne korzystanie z gruntu tylko w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłby to podmiot, któremu przysługuje służebność. Za trwałe i widoczne mogą być uznane tylko urządzenia będące efektem świadomego, aktywnego działania ludzkiego. Pojęcie urządzenia oznacza wynik przedsięwzięć ludzkich, uzewnętrzniający w trwałej postaci widocznych przedmiotów (zob. Komentarz do art. 292 kodeksu cywilnego (Dz.U.64.16.93), [w:] E. Gniewek, Kodeks cywilny. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe. Komentarz, Zakamycze, 2001). Na działce wnioskodawcy znajduje się infrastruktura energetyczna linii niskiego napięcia, która istnieje tam od 1979 r. Linia ta jest linią czynną, eksploatowaną, którą przez cały czas istnienia dostarczana jest energia elektryczna. Uczestnik, a wcześniej jego poprzednicy prawni, w tym Zakład (...) będący dzierżycielem w imieniu Skarbu Państwa, dokonywali bieżących konserwacji i oględzin linii, w tym celu wchodzili na nieruchomości wnioskodawcy. Powszechnie przyjmuje się że przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.p.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa.

W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić należy, że doszło do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz uczestnika, przy doliczeniu okresu posiadania urządzeń przez jego poprzedników prawnych, na podstawie art. 176 k.c. Okres zasiedzenia służebności upłynął zgodnie z przepisem art. 172 k.c. najpóźniej z dniem 27 marca 2009 r. - skoro linia została oddana do eksploatacji w dniu 27 marca 1979 r. O zasiedzeniu służebności świadczy fakt, że przez okres konieczny do zasiedzenia uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości wnioskodawcy w zakresie służebności: postawił słupy, stację trafo, wybudował linię energetyczną, którą przesyła prąd, następnie bez przeszkód pracownicy uczestnika i jego poprzedników prawnych mogli wchodzić na nieruchomość celem dokonywania okresowych przeglądów i konserwacji. Nie ma zatem wątpliwości, że doszło do spełnienia przesłanek koniecznych do zasiedzenia służebności w rozumieniu art. 292 k.c.

Bezzasadny był zarzut wnioskodawcy, iż nie mogło dojść do zasiedzenia, gdyż przed 1 lutego 1989 r. istniała zasada jednolitości mienia ogólnonarodowego, zgodnie z którą własność ogólnonarodowa była niepodzielna i przysługiwała Państwu. Przedsiębiorstwa państwowe nie mogły zatem nabyć prawa, a co najwyżej wykonywał tylko dzierżenie w

imieniu Skarbu Państwa. Problematyka ta została w orzecznictwie rozstrzygnięta w sposób niebudzący wątpliwości: w tym zakresie należy wskazać choćby wyrok SN z 12 lutego 2015 r., IV CSK 293/14, („Rzeczpospolita (...)), w który stwierdzono, iż „posiadanie instalacji przesyłowych przed 1 lutego 1989 r. również prowadzi do zasiedzenia służebności przesyłu, z tym że jeżeli zasiedzenie nastąpiło przed tą datą to następowało ono na rzecz Skarbu Państwa, a jeśli później – to na rzecz przedsiębiorstwa państwowego lub jego następcy”.

Bezzasadny był również zarzut wnioskodawczyni co do tego, że uczestnik nie wykazał, aby przedmiotowe urządzenia były przekazywane kolejnym następcom Zakładu (...). Zarzutowi temu przeczy sam fakt bezspornego eksploataowania linii i urządzeń przez uczestnika, jak i zeznania świadków oraz przedłożona na rozprawie karta eksploatacyjna stacji transformatorowej. Nie sposób przyjąć, aby przedmiotowa linia nie stanowiła składnika przedsiębiorstwa uczestnika.

Skoro ustalony stan faktyczny prowadził do wniosku, iż uczestnik nabył prawo służebności przesyłu w zakresie objętym wnioskiem na podstawie zasiedzenia, to tym samym brak podstaw do ustanowienia tego prawa w oparciu o art. 305¹ k.c. i dlatego wniosek należało oddalić.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., zaliczając do kosztów należnych uczestników wynagrodzenie pełnomocnika według stawki minimalnej określonej w § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa.